

Дело C-299/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

11 април 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunale ordinario di Torino (Италия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

9 март 2019 г.

Ищец:

Techbau SpA

Ответник:

Azienda Sanitaria Locale AL

Предмет на главното производство

Иск, предявен от дружество срещу местен здравен орган (публична администрация), за плащане на лихви за забава, дължими по ставката, предвидена в националната правна уредба в областта на забавените плащания по търговски сделки (Законодателен декрет № 231/2002 или субсидиарно Кодекса за обществените поръчки, приложим *ratione temporis*). Посочената публична администрация счита тази правна уредба за неприложима в разглеждания случай, тъй като договорът с въпросното дружество представлявал обществена поръчка за строителство.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Преюдициалното запитване, отправено съгласно член 267 ДФЕС, се отнася до евентуалното несъответствие на Законодателен декрет № 231/2002, по-специално на член 2, параграф 1, буква а) от него, с Директива 2000/35/ЕО, и по-специално член 2, параграф 1 от нея, тъй като посоченият декрет

изключвал от приложното си поле обществените поръчки за строителство по смисъла на Директива 93/37/ЕИО.

Преюдициален въпрос

Съдът на Европейския съюз да установи допуска ли член 2, параграф 1 от Директива 2000/35/ЕО национална правна уредба като член 2, параграф 1, буква а) от Законодателен декрет № 231 от 9 октомври 2002 г., която изключва от понятието „търговска сделка“ — разбрано като поръчка, която „включва изключително или предимно доставка на стоки или услуги срещу заплащане на цена“, и следователно от приложното си поле — поръчка за възлагане на строителство, независимо дали обществено или частно, и по-специално обществена поръчка за строителство по смисъла на Директива 93/37/ЕИО.

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Директива 2000/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2000 година относно борбата със забавяне на плащане по търговските сделки: член 2

Директива 93/37/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство: член 1

Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки, по-специално съображение 11.

Релевантни разпоредби на националното право

Decreto Legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, «Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali» (Законодателен декрет № 231 от 9 октомври 2002 г. за въвеждане на Директива 2000/35/ЕО относно борбата със забавяне на плащането по търговските сделки), по-специално членове 1 и 2.

Decreto legislativo 9 novembre 2012, n. 192, «Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180» (Законодателен декрет № 192 от 9 ноември 2012 г. за изменение на Законодателен декрет № 231 от 9 октомври 2002 г. с цел включване на Директива 2011/7/ЕС относно борбата със забавяне на плащането по

търговски сделки съгласно член 10, параграф 1 от Закон № 180 от 11 ноември 2011 г.), по-специално член 1.

Decreto Legislativo 12 aprile 2006, n. 163, «Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE» (Законодателен декрет № 163 от 12 април 2006 г. относно Кодекс за обществените поръчки за строителство, услуги и доставки в изпълнение на Директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО).

Legge 30 ottobre 2014, n. 161, «Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione europea - Legge europea 2013-bis» (Закон №161 от 30 октомври 2014 г. относно разпоредби за изпълнение на задълженията, произтичащи от членството на Италия в Европейския съюз — Европейски закон 2013-bis), по-специално член 24.

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 На 29 април 2010 г. между Azienda Sanitaria Locale di Alessandria (Местен здравен орган, Александрия, наричан по-нататък „ASL“) и Techbau S.p.A. (наричано по-нататък: „Techbau“) се сключва договор за обществена поръчка на обща стойност 7 487 719,49 EUR. Предмет на договора е доставката и оборудването „до ключ“ на операционен блок чрез сглобяема модулна система на болница Santo Spirito, Казале Монферато. Съгласно техническата спецификация задачата, възложена на предприятието, се състои в следното: доставка на операционен блок, съставен от 6 операционни зали, осъществяване на носеща структура, проектиране според технически задания, заложи в техническите спецификации, както и изпълнение на всички строителни и инсталационни дейности, необходими за осъществяването на доставката.
- 2 ASL заплаща договореното възнаграждение, но със сериозни закъснения по отношение на сроковете, предвидени в техническите спецификации. Techbau изчислява лихвите за забава, които смята за дължими в размер на 197 008,65 EUR и предявява иск за плащането на тази сума.
- 3 Techbau иска ASL да бъде осъден да заплати лихви за забава по ставката, предвидена в Законодателен декрет № 231/2002, начислени в размера посочен по-горе и, при условията на евентуалност, съгласно Кодекс за обществените поръчки, приложим *ratione temporis* (а именно Законодателен декрет № 163/2006) а именно 93 452,31 EUR.

Основни доводи на страните в главното производство

- 4 ASL твърди, че сключеният с Techbau договор е обществена поръчка за строителство и следователно не попада в обхвата на Законодателен декрет № 231/2002.

- 5 От своя страна Techbau поддържа, че съгласно критерия за преимуществовност (73 % от договореното възнаграждение се дължи за доставки, а 27 % — за услуги), обществената поръчка следва да се квалифицира в своята съвкупност като договор за доставка и услуги, поради което Законодателен декрет № 231/2002 категорично е приложим.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 6 Запитващата юрисдикция установява, че ASL не е оспорила изрично забавянето на плащанията, изтъкнато от Techbau.
- 7 Що се отнася до естеството на договора между страните, според запитващата юрисдикция става въпрос за договор за строителство и във връзка с това се позовава на постоянната национална съдебна практика по административни дела, съгласно която е налице обществена поръчка или договор за строителство, ако действителният и преобладаващ предмет на договора е осъществяването на единен строеж, а доставката на материал е само елемент от осъществяването на строителството.
- 8 В допълнение запитващата юрисдикция отбелязва, че въз основа на анализа на техническите спецификации, приложени към договора, ASL е поискала значителни и конкретни изменения в строежа, а това било ясен знак, че става въпрос за договор за строеж (или строителни работи).
- 9 Следователно Законодателен декрет № 231/2002 се прилагал към разглеждания договор.
- 10 Законодателен декрет № 231/2002 г. в редакцията, действаща към момента на настъпване на фактите, транспонира Директива 2000/35/ЕО в италианския правен ред.
- 11 Спорният момент се отнася до очертаването на приложното поле на посочения декрет, по-специално по отношение на предмета на договора.
- 12 Приложното поле на Законодателен декрет № 231/2002 се отнася до „всяко плащане, извършено като насрещна престация по търговска сделка“ (член 1, параграф 1), където под „търговски сделки“ се разбират „договори, независимо от наименованието им, между предприятия или между предприятие и публични органи, които включват изключително или преимуществено доставка на стоки или предоставяне на услуги срещу заплащане на цена“ (член 2, параграф 1, буква а).
- 13 Запитващата юрисдикция се позовава на няколко национални насоки (орган, гарантиращ обществените поръчки, национален орган за борба с корупцията, съдебна практика), съгласно които Законодателен декрет № 231/2002 бил неприложим към обществената поръчка за строителство

(независимо дали е обществено или частно), като обаче отбелязва, че не е съгласна с това.

- 14 Според нея тази теза е незадоволителна, тъй като претендира, че извежда значението на „доставката на стоки или услуги“ за целите на определянето на приложното поле на Законодателен декрет № 231/2002 само от разпоредба от националното законодателство и без да се вземе предвид, че Законодателен декрет № 231/2002, чиято функция е да транспонира Директива 2000/35/ЕО в италианския правен ред, трябва да се тълкува в значението, което изразът „доставка на стоки или услуги“ има в правния ред на Съюза.
- 15 За тази цел запитващата юрисдикция прави анализ на Директива 2000/35/ЕО и посочва, че понятието „предоставяне на услуги“ следва да получи самостоятелно тълкуване, което е вътрешно за Директивата и е в съответствие с правото на ЕС, за да се определи дали в него попада обществената поръчка за строителство.
- 16 Запитващата юрисдикция отбелязва, че в член 2, параграф 2, за да даде определение на понятието публичен орган, посочената директива препраща към други директиви, по-специално Директива 93/37/ЕИО, която се отнасят конкретно до обществените поръчки за строителство.
- 17 Според запитващата юрисдикция е очевидно, че няма основание да се приеме понятието за възлагаш орган, предвидено в Директива 93/37/ЕИО, ако договорът за строителство (или строителни работи) няма нищо общо с понятието за търговска сделка, съсредоточено върху „доставката на стоки или предоставянето на услуги“, и следователно с уредбата на просрочените плащания.
- 18 Запитващата юрисдикция също така се позовава на Директива 77/388/ЕИО, чийто член 2 предвижда, че подлежат на облагане с ДДС „доставки на стоки и услуги“ и на Директива 2006/112/ЕО, като посочва, че никой не е подлагал на съмнение, че обществената поръчка за строителство също попада в приложното поле на ДДС, именно като доставка на услуги.
- 19 Според запитващата юрисдикция тези доводи насочват към това да се приеме за разумно тълкуването на член 2, параграф 1 от Директива 2000/35/ЕО в смисъл, че понятието „доставка на стоки или услуги“ обхваща и договора за строителство, независимо дали е частно или публично, и по-специално обществената поръчка за строителство по смисъла на Директива 93/37/ЕИО.
- 20 Запитващата юрисдикция разглежда и Директива 2011/7/ЕО, по-специално съображение 11 и прави извод, че то потвърждава приложното поле на уредбата за борба със забавените плащания, в смисъл, че то включва изрично въпроси, които, макар да попадат в обхвата на понятието „доставка

на стоки и услуги“, могат да бъдат изключени от националното законодателство на държавите членки.

- 21 В разглеждания случай, тъй като италианското законодателство, с което се транспонира Директива 2000/35/ЕО (а именно Законодателен декрет № 192/2012), не включва категорично в приложното поле на уредбата относно забавените плащания обществената поръчка за строителство, не е в съответствие с правото на Съюза.
- 22 След като срещу Италия е образувана процедура за установяване на неизпълнение (ЕС PILOT/5216/13/ENTR), италианската държава е приела Закон № 161 от 30 октомври 2014 г. (по-специално член 24), който съдържа автентично тълкуване на член 2, параграф 1, буква а) от Законодателен декрет № 231/2002 и от това следва, че вече не може да се спори по въпроса, че обществената поръчка за строителство или строителни работи попада в обхвата на правната уредба на Съюза относно забавените плащания.
- 23 При все това запитващата юрисдикция посочва, че тъй като Закон 161/14 тълкува член 2, параграф 1, буква а) от Законодателен декрет № 231/2002, заменен с член 1, параграф 1, буква б) от Законодателен декрет № 192/2012, и тъй като посоченият закон не съдържа ясни и изрични преходни разпоредби, разширяващи обхвата на закона по отношение на договорите, сключени преди влизането в сила на последния закон, предмет на тълкуване, не е ясно дали член 2, параграф 1, буква а) от Законодателен декрет № 231/2002 се прилага за договори за обществени поръчки за строителство, сключени преди 1 януари 2013 г. (или само за договорите, сключени след влизането в сила на Законодателен декрет № 192/2012, т.е. след 1 януари 2013 г.).
- 24 С оглед на горепосоченото, за целите на прилагането на член 2, параграф 1, буква а) от Законодателен декрет № 231/2002 в съответствие с правото на Съюза, запитващата юрисдикция счита, че е от съществено значение да се установи дали понятието за търговска сделка, предвидено в Директива 2000/35/ЕО, включва обществена поръчка за строителство, независимо дали обществено или частно, и по-специално обществената поръчка за строителни работи по смисъла на Директива 93/37/ЕИО.